

Zicht_{op}IJssel

.....

NUMMER 15 | ZOMER 2025

Hospicezorg van Ommoord tot aan de IJssel

Vrienden van de IJsselHospices

Palliatieve zorg onder druk

Veiligheid en training in IJsselHospices

20 jaar Hospice IJsselThuis

Verhalen uit de IJsselHospices

IJsselHospices

HOSPICEZORG VAN OMMOORD TOT AAN DE IJSSEL

Tien jaar aan het roer van de IJsselHospices

door George Henkens

Als u deze Zicht op IJssel onder ogen krijgt, ben ik niet meer de voorzitter van het bestuur van stichting IJsselHospices en de daarbij aangesloten hospices.

Vanaf Ommoord tot aan de IJssel

Ik kwam in het bestuur op de dag dat IJsselThuis tien jaar bestond en de toenmalige voorzitter, Annemieke Bonthuis, de tekeningen onthulde van een verbouwd en vergroot huis aan de Batavierlaan. Men dacht dat een ingenieur aan het roer een goede zet was als er bouwplannen moesten worden uitgewerkt. Wie toen tegen mij had gezegd dat we tien jaar later hospicezorg zouden bieden vanaf Ommoord tot aan de IJssel met twaalf bedden en zorg aan huis, zou ik het niet hebben geloofd. Toch is dit wat we in de jaren erna hebben gedaan.

Robuust en kwetsbaar

Onze vorm van hospicezorg is robuust, ze kan tegen een stootje, maar is zich ook bewust van de kwetsbaarheid. De beperkte financiële middelen laten niet toe dat we grootste dingen doen. We hebben geen eigen gebouwen, we zijn sober, maar we zijn royaal voor onze bewoners en onze vrijwilligers die werken vanuit hun hart. Met deze aanpak konden we twee nieuwe hospices van de grond brengen die innig samenwerken met ons prototype IJsselThuis.

Ga zo door!

Ik ben er trots op dat we dit hebben bereikt en dankbaar dat iedereen steeds werkte en werkt vanuit de bedoeling en niet voor zichzelf. Ga daar mee door! Dank voor alle jaren waarin we samenwerkten.

Samen met één doel

We hebben gezien dat de manier waarop wij hospicezorg organiseren een heel goede en solide vorm is, waar thuiszorgorganisaties en huisartsen met ons samenwerken, ieder met eigen verantwoordelijkheden, maar wel sámen, met één doel: zorgen voor terminale mensen in de laatste weken van hun leven.

VRIENDEN VAN DE IJSSELHOSPICES

door George Henkens

Drie vriendenstichtingen

De drie hospices die worden bestuurd door IJsselHospices kregen ooit elk een eigen Vriendenstichting. Ze zijn jaren geleden ontstaan vanuit IJsselThuis op initiatief van de toenmalige penningmeester Cor van Marle. Het doel van de stichtingen was en is gelden in te zamelen voor het hospice waar ze bij horen.

In de loop der jaren werd duidelijk dat het goed mogelijk is gelden in te zamelen voor het starten van een hospice, bijvoorbeeld voor verbouwingen, een keuken, bedden en ander inventaris. Maar het is gebleken dat het erg moeilijk is gelden te werven die gebruikt kunnen worden om de tekorten in de exploitatie aan te vullen.

Eén stichting: Vrienden van IJsselHospices

Ondertussen is onze organisatie van drie hospices zo onderling verweven dat het veel doelmatiger lijkt te zijn om één vriendenstichting te hebben die voor alle drie de hospices gezamenlijk gelden inzamelt onder de naam Vrienden van IJsselHospices. Het bestuur van de Vrienden van IJsselThuis deelde deze strategie, maar voelde zich te sterk verwant met IJsselThuis om in deze nieuwe opzet een rol te vervullen. Zij zijn daarom collectief teruggetreden en hebben het bestuur van IJsselHospices gevraagd een nieuw bestuur samen te stellen. Dat is gebeurd door een interim-bestuur te vormen totdat de nieuwe stichting Vrienden van IJsselHospices is opgericht. Naar verwachting zal dat medio dit jaar plaatsvinden. Als dat het geval is, wordt een nieuw bestuur gevormd met vertegenwoordigers uit alle gebieden waar onze drie hospices opereren. Per 5 juni 2025 is de nieuwe stichting Vrienden van IJsselHospices een feit en verwacht

DAT STILTE EN NIETS ZO GEVULD KUNNEN ZIJN...

Er zijn dagen waarop ze zich beter gevoeld heeft. Echt lekker is ze niet. En er is ook geen bezoek vandaag. 'Vind je het prettig als ik even bij je kom zitten?', vraagt ik. Een knikje. En: 'Fijn! Nee, niet praten, gewoon maar er zijn.' Zo brengen we samen tijd door.

*Af en toe zoekt haar hand de mijne.
Op een gegeven moment slaat ze haar ogen op.
Ik heb blijkbaar een vragende blik.
Maar nee, er hoeft niets te gebeuren.
Haar lippen vormen de woorden: 'Het is goed.'*

*Dat stilte en ogenschijnlijk helemaal niets zó intens
gevoeld kunnen zijn!*

*Verhalen uit de IJsselHospices
door Els Bette-Fluit*

PALLIATIEVE ZORG ONDER DRUK

maar

BIJNA-THUIS-HUIZEN BIEDEN PERSPECTIEF

door Nathalie Jonker | coördinator Hospice IJsselPolder

De palliatieve zorg in Nederland staat onder grote druk. Recent zijn de beschikbare uren voor palliatieve thuiszorg aanzienlijk gekort. Dit betekent dat mensen in hun laatste levensfase minder professionele ondersteuning kunnen krijgen, juist op het moment dat intensieve, persoonlijke zorg het hardst nodig is!

Bezuiniging op palliatieve thuiszorg

Hospices die ingericht zijn met 24-uurs zorg zijn al gesloten of dreigen te moeten sluiten. Zo moest bijvoorbeeld helaas ook het Rotterdamse hospice De Vier Vogels na 25 jaar de deuren sluiten.

De bezuiniging op de uren voor de thuiszorg raakt niet alleen cliënten, maar ook hun naasten. De zorgzwaarte in de laatste levensfase is vaak hoog en vraagt om nabijheid, rust en deskundigheid. Minder uren zorg leidt tot meer druk op mantelzorgers en minder ruimte voor mensgerichte aandacht.

24/7 zorgende handen

De bijna-thuis-huizen van o.a. IJsselHospices slagen erin om wél passende en continue zorg te bieden. Zij werken met thuiszorgorganisaties die palliatieve zorg net-als-thuis bieden. Hiermee brengen zij de professionele zorg uit de thuissituatie naar de huiselijke setting van de hospices, waarbij cliënten de zorg krijgen die zij thuis niet meer kunnen of liever elders willen ontvangen.

Geen 24-uurs zorg, maar wél 24-uurs aanwezigheid van zorgende handen.

Waardigheid, rust en een luisterend oor

Wat die 24-uurs zorgende handen in onze bijna-thuis-huizen mogelijk maakt, is de aanvulling van de professionele zorg met een vaste groep opgeleide (zorg) vrijwilligers. Deze vrijwilligers nemen niet alleen tussen 7 uur in de ochtend en 23 uur in de avond praktische zorgtaken op zich, maar bieden vooral nabijheid, aandacht en een luisterend oor.

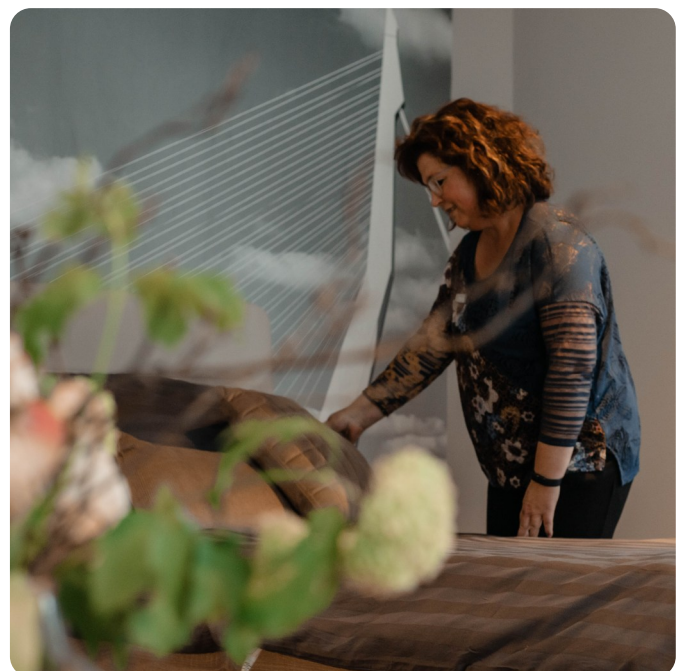
Ze spelen een onmisbare rol in het bieden van waardigheid en rust in de laatste levensfase. Het streven is de naaste weer *naaste* te laten zijn, in plaats van mantelzorger. De thuiszorgorganisaties bieden daarnaast de dagelijkse verpleegkundige zorgmomenten die nodig zijn, ook in de nacht.

Professionals én vrijwilligers

Onze bijna-thuis-huizen, zoals vele andere in het hele land, vormen daarmee een krachtig voorbeeld van hoe zorg anders en menselijk kan worden georganiseerd, ondanks de opgelegde beperkingen in beschikbare uren en middelen. De samenwerking tussen professionals en vrijwilligers kan een duurzaam alternatief zijn voor de groeiende tekorten in de palliatieve zorg.

Bereikbare en goede zorg in de stervensfase

Om goede stervenszorg voor iedereen bereikbaar te houden, is het cruciaal dat er ruimte blijft voor dit soort kleinschalige voorzieningen. Tegelijkertijd is het noodzakelijk dat de overheid de korting op palliatieve thuiszorguren heroverweegt - want juist in de laatste fase van het leven moet zorg niet worden terugged Schroefd, maar juist worden versterkt.

HOSPICE IJSSELTHUIS VIERT 20-JARIG BESTAAN

door Anneke Beijer | coördinator Hospice IJsselThuis

Op woensdag 25 juni vierde Hospice IJsselThuis het 20-jarig bestaan met een feestelijke receptie op een zonovergoten dag. Een moment van dank en waardering voor iedereen die zich al jaren inzet voor het hospice: vrijwilligers, coördinatoren, zorgprofessionals, huisartsen, donateurs, sponsors en de gemeente Zuidplas.

Een warme hand op een koude dag

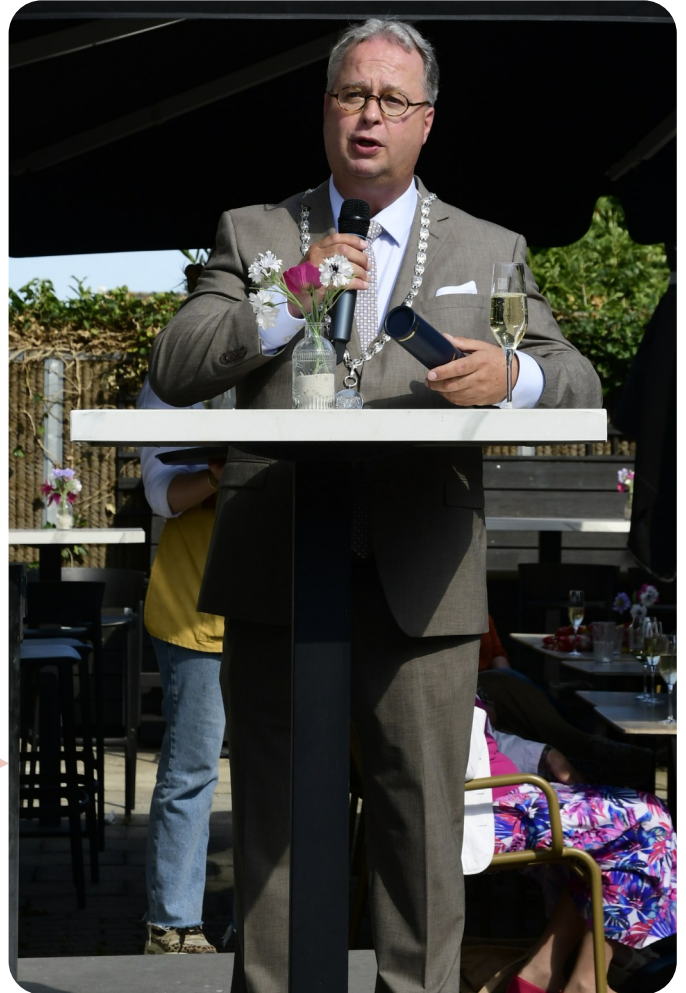
Het hospice werd opgericht in 2005 op initiatief van toenmalig huisarts Engelen Geerdink. Sindsdien biedt het een warm, bijna-thuis-huis voor mensen in de laatste levensfase. Coördinator Anneke Beijer sprak tijdens de bijeenkomst over de oorspronkelijke droom: 'Met liefde, kennis en aandacht een warme hand bieden op een koude dag. De bewoner houdt bij ons de regie.' Ze benadrukte dat vooral de vrijwilligers onmisbaar zijn.

Burgemeester Han Weber, wethouder Daan de Haas en scheidend voorzitter George Henkens spraken hun dank uit voor de inzet van de Nieuwerkerkse gemeenschap. De burgemeester overhandigde namens de gemeente een donatie en noemde het hospice 'een plek vol warmte en toewijding'.

Van Nieuwerkerk naar Capelle en Ommoord

Acht vrijwilligers zijn al vanaf de start betrokken en werden feestelijk gehuldigd. Ook werd afscheid genomen van vrijwilligers Tonnie Bol en Marcel Geerdink. Aan het eind van de middag gaf George Henkens na tien jaar voorzitterschap de voorzittershamer over aan Hilger Jansen. Onder zijn voorzitterschap groeide IJsselThuis uit tot drie locaties: in Capelle aan den IJssel (IJsselOever) en Rotterdam-Ommoord (IJsselPolder). Samen boden de locaties het afgelopen jaar onderdak aan 190 bewoners.

De feestelijke middag werd afgesloten met een groepsfoto en een gezellige borrel.

VRIJWILLIGE INZET EN SCHOLING IN 2024: DE KRACHT VAN BETROKKENHEID

door Anneke Beijer | coördinator Hospice IJsselThuis

Inzet van vrijwilligers bij IJsselHospices

In 2024 waren in totaal 217 vrijwilligers actief binnen de drie IJsselHospices. Zij verrichtten onmisbare zorg, kookten met liefde en ondersteunden diverse taken binnen de locaties.

Vrijwilligers per hospice (stand per 31 december 2024)

Vrijwilligers	Hospice IJsselThuis	Hospice IJsselOever	Hospice IJsselPolder
Zorgvrijwilligers	59	53	50
Aspiranten	2	6	4
Kookvrijwilligers	9	9	7
Taakvrijwilligers	7	5	5
Stagiaires	0	1	0
Totaal	77	74	66

Scholing

Scholing kreeg ook in 2024 veel aandacht. Er werden meer dan 30 bijeenkomsten georganiseerd, waaronder VPTZ-trainingen, intervisies en themabijeenkomsten met gemiddeld 4 tot 60 deelnemers. Vrijwilligers blijven zich zo ontwikkelen in hun deskundigheid en betrokkenheid.

Opnames

In totaal vonden 214 opnames plaats. Gemiddelde leeftijden lagen tussen 70 en 79 jaar. De gemiddelde opnameduur varieerde van 17 tot 20 dagen in de hospices, met een uitschieter van 123 dagen bij zorg aan huis. Nabestaanden waardeerden vooral de warmte, betrokkenheid en huiselijke sfeer van de zorg. Verbeterpunten betroffen met name fysieke ruimtes, overdrachten en duidelijkheid over vrijwilligerstaken.

Waardering

Het gemiddelde waarderingscijfer over de drie hospices bedroeg een indrukwekkende 9,3.

DAAR ZIJN GEEN WOORDEN VOOR

Verhalen uit de IJsselHospices | door Els Bette-Fluit

50 jaar geleden waren ze er ook. Toen als kersvers, net getrouwd jong stel. Ze maakten er hun bruidsreportage. Stralend en vol levenslust: de toekomst lachte ze tegemoet.

En nu waren ze er weer - na 50 lange jaren met heel veel prachtige herinneringen opnieuw in Blijddorp. Nu samen met hun mooie dochter, te midden van lieve familieleden én onder begeleiding van de toegewijde zorg van Ambulance Wens.

Om vijf uur parkeert de ambulance weer voor het hospice. Een paar vermoeide ogen kijken me aan. Maar in die ogen glanzen lichtjes. 'Het was zó mooi, zó bijzonder, zó... géén woorden voor.'

Ze pikt een traantje weg en wijst op de bloemen. Hij liet het bruidsboekje van toen namaken. Een exacte look-a-like. Daarmee toerde ze door de dierentuin - als symbool van 50 jaar liefde en trouw.

Ze heeft gelijk: daar zijn geen woorden voor.

VEILIGHEID EN TRAINING IN DE IJSSELHOSPICES

door Hester Lugten | coördinator Hospice IJsselOever

De veiligheid van onze bewoners, bezoekers en vrijwilliger is voor ons als hospices van groot belang. Als VPTZ-organisatie zijn wij tevens verplicht om een BHV-plan te hebben per hospice. Werk aan de winkel dus voor ons als hospices en tegelijkertijd een kans om de puntjes op de i te zetten en om samen te leren.

BHV-plan

Ondanks dat binnen onze organisatie diverse voorzieningen zijn getroffen om incidenten en calamiteiten te voorkomen, kan en mag het plaatsvinden ervan niet worden uitgesloten. Wanneer een calamiteit zich voordoet, is het van het grootste belang dat bij iedereen bekend is wat te doen en hoe de schade zo veel mogelijk beperkt kan worden. Het BHV-plan geeft richting aan zowel de vrijwilligers als de coördinatoren en aan de verpleging van de thuiszorg.

Praktisch gemaakt

Wat te doen bij brand, verwondingen of onwel worden? Hiermee zijn inmiddels meerdere vrijwilligers, verpleegkundigen van de thuiszorg en coördinatoren aan de slag gegaan tijdens een dag training BHV. De eerst certificaten zijn al in ontvangst genomen.

In het hospice hangen en staan bovendien alle aanduidingen, brandblussers, melders, blusdekens en EHBO-dozen op zichtbare plekken en weten de BHV'ers wat te doen bij calamiteiten.

Maar niet alleen door middel van dag training is er aandacht voor de veiligheid in het hospice. Tijdens de vrijwilligerstrainingen wordt er aandachtig geoefend met een zogeheten 'Tabletop-oefening', waarmee verschillende casussen worden doorlopen. Waar hangt de dichtstbijzijnde AED? Moet ik zelf mijn bewoner verplaatsen? Wat doet de brandweer bij een melding? Waar zijn de vluchtroutes?

Melden om van te leren

De calamiteiten die voor kunnen komen in een hospice kunnen uiteenlopen: valgevaar, brandgevaar, (verbaal) geweld, stikgevaar. Deze (bijna) calamiteiten registreren we om van te leren en om te voorkomen dat dit nog eens gebeurt. En het werkt! We blijven kritisch kijken naar wat beter, prettiger en vooral veiliger kan.

Tot slot

Om met elkaar eenduidig en kortdaad te kunnen handelen, oefenen we maandelijks met belangstellenden in huis hoe te handelen en waarop te letten. Zodat we samen leren, samenwerken en de veiligheid in huis als prioriteit blijven zien. Want daarmee blijft er tijd, ruimte en aandacht voor onze bewoners en kunnen we er voor hen zijn.

ZOMAAR EVEN MET JE VOETEN IN DE BRANDING

Verhalen uit de IJsselHospices | door Els Bette-Fluit

Ze had geen bezoek die middag. En eigenlijk, eigenlijk wilde ze gewoon iets.
 Maar wat moet je als je aan bed gebonden bent?
 Natuurlijk, ze kon rondkijken: genieten van haar mooie boeketten, van de sfeervolle bewonerskamer van IJsselOever en van al die bemoedigende kaarten die ze kreeg.
 Maar ze wilde meer, verder, met haar neus in de wind.
 En dat deden we dus. Gewoon in haar kamer. Met de oceandrum*.
 We sloten onze ogen, hoorden in de drum de zee en waanden ons met onze blote voeten in de branding die steeds opnieuw kwam en ging.
 'Heerlijk', fluisterde ze, 'zó mooi!' Na een half uur viel ze in slaap.

**) De oceandrum is een muziekinstrument dat in het hospice aangewend kan worden als aanvullende therapie.*

Colofon

Deze Zicht op IJssel nummer 15 kwam tot stand met de medewerking van:
 George Henkens, Anneke Beijer, Nathalie Jonker, Hester Lugten en Els Bette-Fluit

Zicht op IJssel verschijnt enkele malen per jaar en wordt verzonden aan alle medewerkers, oud-medewerkers en belangstellenden van de IJsselHospices.

Fotoverantwoording: foto's IJsselHospices en Unsplash. Foto's van betrokkenen met toestemming opgenomen.